

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 6 december 2007 (11.12)
(OR. en)**

**16096/1/07
REV 1**

**RECH 422
EDUC 222
COMPET 426**

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: het secretariaat-generaal

nr. vorig doc.: 15007/07 RECH 358 EDUC 212 COMPET 378

Betreft: Resolutie van de Raad over de modernisering van de universiteiten ten behoeve van het concurrentievermogen van Europa in een mondiale kenniseconomie
– Aanneming van de resolutie van de Raad

Hierbij gaat voor de delegaties de tekst van de resolutie van de Raad die door de Raad Concurrentievermogen op 23 november 2007 is aangenomen.

RESOLUTIE VAN DE RAAD

van 23 november 2007

over de modernisering van de universiteiten ten behoeve van het concurrentievermogen van Europa in een mondiale kenniseconomie

(2007/C XXX/YY.)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNEREND AAN de politieke achtergrond van dit vraagstuk, als uiteengezet in de bijlage bij deze resolutie:

BEVESTIGT:

1. de noodzaak om vooruitgang te boeken met de modernisering van de Europese universiteiten, en daarbij aandacht te hebben voor hun onderling samenhangende onderwijs-, onderzoeks- en innovatietaken, als essentieel onderdeel van het streven van Europa om een kennismaatschappij en -economie tot stand te brengen en het Europese concurrentievermogen te verbeteren;
2. het belang om de mogelijkheden voor een leven lang leren te vergroten, de toegang tot het hoger onderwijs voor niet-traditionele en volwassen leerlingen te verruimen en de "levenslang leren"-dimensie van universiteiten te ontwikkelen;
3. dat vrouwen meer kansen moeten krijgen om een loopbaan in de wetenschap uit te bouwen;
4. het beginsel dat gemotiveerde en getalenteerde studenten, ongeacht hun sociale of economische achtergrond, moeten kunnen profiteren van mobiliteitskansen, en dat niet alleen de mobiliteit van studenten moet worden vergroot, maar ook die van onderzoekers, docenten en ander universitair personeel;
5. dat de universiteiten in hun structuur voldoende autonomie, beter bestuur en verantwoordingsplicht moeten krijgen zodat zij het hoofd kunnen bieden aan nieuwe maatschappelijke behoeften en hun bronnen voor overheids- en particuliere financiering kunnen uitbreiden en diversifiëren teneinde de financieringskloof met de belangrijkste concurrenten van de Europese Unie te verkleinen;

6. het belang van kwaliteitsborging als een krachtige stimulans voor verandering in het hoger onderwijs;
7. de rol van universiteiten, door middel van onderwijs, onderzoek en innovatie, in de overdracht van kennis aan de economie en de samenleving als een van de belangrijke bijdragen tot het concurrentievermogen van Europa, en de noodzaak van nauwere samenwerking tussen de academische wereld en het bedrijfsleven.

ERKENT DAT:

1. er samenhang dient te zijn in het werk voor de Europese ruimte voor hoger onderwijs enerzijds, en de Europese onderzoeksruimte anderzijds;
2. de door de mondialisering gestelde uitdagingen ertoe nopen dat de Europese ruimte voor hoger onderwijs en de Europese onderzoeksruimte zich volledig richten op de wereld en dat de Europese universiteiten ernaar streven wereldwijd concurrerende spelers te worden;
3. de hervorming van de universiteiten moet worden versneld, niet alleen om vooruitgang in het hele hoger onderwijs te bevorderen, maar tevens om een stimulans te geven aan de totstandkoming en de versterking van Europese instellingen voor hoger onderwijs die hun excellentie op internationaal niveau kunnen bewijzen;
4. de mobiliteit van studenten, onderzoekers, docenten en ander universitair personeel moet worden verhoogd, en dat tegelijkertijd het belang moet worden erkend van een brede sociale samenstelling van de groep die van deze mobiliteit profiteert;
5. meer mogelijkheden voor een leven lang leren, een ruimere toegang tot het hoger onderwijs voor allen, ook voor groepen die van oudsher niet leren, en een betere inzetbaarheid op de arbeidsmarkt hoofddoelstellingen vormen van het hogeronderwijsbeleid op Europees en nationaal niveau.

VERZOEKT DE LIDSTATEN OM:

1. excellentie in hoger onderwijs en onderzoek te bevorderen door instellingen en netwerken te ontwikkelen die internationaal kunnen concurreren en de beste talenten naar Europa kunnen helpen halen, en deze instellingen de nodige autonomie te geven voor de volledige ontplooiing van hun potentieel;
2. de internationalisering van instellingen voor hoger onderwijs te bevorderen door kwaliteitsborging door middel van onafhankelijke beoordelingen en peer review van universiteiten aan te moedigen, mobiliteit te versterken, het gebruik van gezamenlijke en dubbele graden te stimuleren en de erkenning van kwalificaties en studietijdvakken te vergemakkelijken;
3. de nodige maatregelen te treffen om instellingen voor hoger onderwijs te moderniseren door hen autonomie en meer verantwoordingsplicht te verlenen, zodat zij
 - hun beheerspraktijken kunnen verbeteren
 - hun innovatievermogen kunnen ontwikkelen; en
 - hun vermogen om hun leerprogramma te moderniseren kunnen versterken, teneinde doeltreffender in te spelen op de behoeften van de arbeidsmarkt en van lerenden; en de toegang tot het hoger onderwijs te verbeteren, en daarmee te voldoen aan de eisen van het economische en technologische concurrentievermogen en aan ruimere maatschappelijke doelstellingen;
4. de bijdrage van instellingen voor hoger onderwijs aan innovatie, groei en werkgelegenheid alsook aan het sociale en culturele leven te bevorderen door hen aan te moedigen partnerschappen met andere partijen, zoals de particuliere sector, onderzoeksinstellingen, regionale en lokale autoriteiten en de civiele samenleving, te ontwikkelen en te versterken;
5. concrete stimuleringsmaatregelen te treffen om instellingen voor hoger onderwijs aan te moedigen zich open te stellen voor groepen die van oudsher niet leren en volwassen studenten, en hun rol in het levenslang leren verder te ontwikkelen door in voorkomend geval de diversiteit van het tertiair onderwijs te verhogen;
6. een betere leer- en onderzoeksomgeving voor studenten en jonge onderzoekers te ontwikkelen door het projectgebaseerd leren te versterken en door studenten reeds vroeg bij onderzoek te betrekken, met name op het gebied van wetenschap en technologie;

7. maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat regelingen ter ondersteuning van studenten en onderzoekers een zo ruim en rechtvaardig mogelijke deelneming aan mobiliteitsstelsels bevorderen, zoals een betere toegang tot het hoger onderwijs voor alle gemotiveerde en getalenteerde studenten en onderzoekers, ook die met een handicap, ongeacht gender, inkomen en sociale of taalachtergrond, een verruiming van de sociale dimensie van het hoger onderwijs door een betere ondersteuning van studenten en onderzoekers in de EU, en informatie over studie, mobiliteit en loopbaanmogelijkheden, om te zorgen voor de best mogelijke opleidingskansen voor allen. Een van die maatregelen zou kunnen zijn, bij te dragen tot het monitoren van de sociale dimensie in het hoger onderwijs, zodat daaromtrent internationaal vergelijkbare gegevens beschikbaar komen;
8. de Europese stelsels voor hoger onderwijs aantrekkelijker te maken door de instellingen aan te moedigen ten volle gebruik te maken van de mogelijkheden voor samenwerking en mobiliteit, met name in het kader van het Erasmus Mundusprogramma, met het oog op de bevordering van academische excellentie op wereldniveau;
9. gebruik te maken van de structuurfondsen voor de modernisering van het hoger onderwijs.

VERZOEKT DE COMMISSIE de lidstaten bij de moderniseringsagenda te ondersteunen, en in het bijzonder om:

1. in overleg met de betrokkenen uit het hoger onderwijs en de onderzoekswereld, alsmede met de nationale autoriteiten, mogelijke maatregelen in kaart te brengen die nodig zijn om het hoofd te bieden aan de uitdagingen en belemmeringen waarmee universiteiten in de Europese Unie worden geconfronteerd wanneer zij willen moderniseren en ten volle willen bijdragen aan de doelstellingen van de Lissabonagenda;
2. wederzijds leren te vergemakkelijken in de context van de Lissabonagenda, met name in het kader van het werkprogramma "Onderwijs en Opleiding 2010" en de follow-up van het Groenboek over de EOR, en door het aanmoedigen van partnerschappen tussen universiteiten en de industrie/particuliere sector;

3. de mogelijke maatregelen in kaart te brengen om de belemmeringen voor de mobiliteit van studenten, docenten en onderzoekers in heel Europa, en met name voor de wederzijdse erkenning van studiepunten en diploma's, aan te pakken, en de uitwisseling van goede praktijken op dit gebied te bevorderen;

 4. in overleg met de nationale programmastructuren toezicht te houden op en een evaluatie te maken van het effect van:
 - de sociale achtergrond van studenten die deelnemen aan ERASMUS,
 - de bijdrage van ERASMUS aan de moderniseringsagenda,
 - de bijdrage van ERASMUS MUNDUS aan de internationale aantrekkelijkheid van Europese universiteitenen hierover medio 2008 bij de lidstaten verslag uit te brengen.
-

Politieke achtergrond

- (1) Het optreden van de Gemeenschap op het gebied van onderwijs en opleiding is gebaseerd op de artikelen 149 en 150 van het Verdrag.
- (2) De Europese Raden van, respectievelijk, Lissabon in maart 2000 en Barcelona in maart 2002 hebben een strategisch doel voor de Europese Unie gesteld, namelijk uiterlijk in 2010 de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld worden, de onderwijs- en beroepsopleidingsstelsels van de Europese Unie uiterlijk in 2010 tot een kwaliteitsreferentie op wereldniveau maken, en een Europese ruimte van onderzoek en innovatie tot stand brengen.
- (3) In de resolutie van de Raad en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de mobilisatie van het intellectuele potentieel van Europa: mogelijkheden voor het hoger onderwijs om een optimale bijdrage te leveren aan de strategie van Lissabon¹, wordt de nadruk gelegd op het belang van hervormingen voor het hoger onderwijs.
- (4) De Europese staatshoofden en regeringsleiders hebben tijdens de informele Europese top te Hampton Court (UK) in oktober 2005 en de Europese Raad in maart 2007 onderstreept dat de kennisdriehoek bestaande uit onderwijs, onderzoek en innovatie belangrijk is voor het concurrentievermogen van de Europese Unie. Zij hebben de Commissie verzocht concrete maatregelen te formuleren op basis van de Commissiemededelingen "De rol van de universiteiten in het Europa van de kennis"² en "Mobilisatie van het intellect in Europa: mogelijkheden voor universiteiten om een optimale bijdrage te leveren aan de Lissabon-strategie"³.

¹ PB C 292 van 24.11.2005, blz. 1.

² COM(2003) 58 definitief.

³ COM(2005) 152 definitief.

- (5) In de mededeling van de Commissie: "Invulling van de moderniseringsagenda voor de universiteiten: onderwijs, onderzoek en innovatie" van mei 2006⁴ zijn negen gebieden aangewezen waarop maatregelen zouden bijdragen tot de modernisering van de universiteiten. De Europese Raad van juni 2006 heeft verzocht om een vervolg op de Commissiemededeling en hij heeft de lidstaten aangespoord om topkwaliteit te stimuleren en modernisering, herstructurering en vernieuwing in het hoger onderwijs te steunen, teneinde het potentieel ervan te ontsluiten en Europa's streven naar meer groei en banen te ondersteunen.
- (6) Het Groenboek van de Commissie van april 2007 "De Europese onderzoeksruimte: nieuwe perspectieven" diende als basis voor een brede raadpleging van de belanghebbenden en voor een institutioneel en openbaar debat. Hierin wordt benadrukt dat de rol van universiteiten en onderzoeksinstituten bij het bevorderen van excellentie moet worden versterkt.
- (7) In het verslag van de Aho-groep "Creating an Innovative Europe" (tot stand brengen van een innovatief Europa) wordt opgeroepen tot een sterkere wisselwerking tussen universiteiten en andere belanghebbenden bij innovatie.
- (8) Het intergouvernementele proces van Bologna met 46 deelnemende landen heeft ertoe geleid dat het Europees hoger onderwijs op internationaal niveau concurrerender is geworden en dat een aantal aspecten van het hoger onderwijs is hervormd; dit behelst tevens maatregelen om de mobiliteit te vergroten en Europese burgers meer inzetbaar voor de arbeidsmarkt te maken door de Europese ruimte voor hoger onderwijs tot stand te brengen.
- (9) Het besluit van het Europees Parlement en de Raad van 15 november 2006 tot vaststelling van een actieprogramma op het gebied van een leven lang leren voor de periode 2007-2013⁵ is gebaseerd op de premisse dat een geavanceerde kennismaatschappij cruciaal is voor meer groei en werkgelegenheid en dat onderwijs en opleiding essentiële prioriteiten zijn, wil de Europese Unie de doelstellingen van Lissabon verwezenlijken.

⁴ COM(2006) 208 definitief.

⁵ Besluit nr. 1720/2006/EG, PB L 327 van 24.11.2006, blz. 45.

- (10) Het Erasmus-programma in het kader van het programma Een Leven Lang Leren streeft een tweeledig doel na, namelijk de totstandbrenging van een Europese ruimte voor hoger onderwijs bevorderen en de bijdrage van het hoger onderwijs en het hoger beroepsonderwijs aan het innovatieproces versterken, en het verleent daartoe steun aan met name een grootschalige mobiliteit van universiteitsmedewerkers en studenten, alsook aan multilaterale projecten en netwerken die gericht zijn op innovatie, experimenten, de ontwikkeling van nieuwe concepten en bekwaamheden en de modernisering van instellingen voor hoger onderwijs in Europa.
- (11) Het besluit van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 betreffende het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (2007-2013), met het specifieke programma "Ideeën" en de daarop gebaseerde Europese Onderzoeksraad, voorziet in belangrijke nieuwe instrumenten die van invloed zullen zijn op de onderzoeksactiviteiten in de Europese universiteiten.
- (12) De Commissie heeft in november 2006 een voorstel gedaan voor de oprichting van het Europees Technologisch Instituut⁶ ter bevordering van geïntegreerde innovatie-, onderzoeks- en hoger-onderwijsactiviteiten, en de Raad Concurrentievermogen heeft tijdens de zitting van 25 juni 2007 overeenstemming bereikt over een algemene oriëntatie met betrekking tot dit voorstel.
- (13) Met het voorstel van de Commissie om het programma Erasmus Mundus voor de periode 2009-2013 te verlengen, wordt beoogd de kwaliteit van het hoger onderwijs te verhogen en intercultureel begrip te bevorderen, hetgeen bijdraagt tot de aantrekkelijkheid van de Europese stelsels voor hoger onderwijs en de academische excellentie door een innovatieve en uitgebreide samenwerking met derde landen.
- (14) In de bijdrage van de Commissie aan de bijeenkomst van de staatshoofden en regeringsleiders van 18 en 19 oktober in Lissabon "De belangen van Europa: Succes boeken in het tijdperk van globalisering", en met name in het deel over "Meer O&O en innovatie", wordt de nadruk gelegd op het belang van de modernisering van het hoger onderwijs in de externe dimensie van de strategie van Lissabon.

⁶ COM(2006) 604 definitief/2.
